GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunătória.

Anulu XXXII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 5. Brasiovu 31/19 Ianuariu **1869.**

MONARCHI'A AUSTRO-UNGARICA.

Transilvani'a.

Revista diurnalistica.

Brasiovu 28 Ian. c. n.

In momentele cele delicate si totusi multu imperióse, candu ne vedemu respinse dorintiele si pretensiunile nationali, numai una sperantia ne mai póte nutri, ca prin lupta constitutionale susceputa in deplina cointielegere si concordia solidaria in tóte cercurile vietii publice si politice, incepundu chiaru dela comuna, ne va succede a informa opiniunile si convingerile antagoniloru nostri politici, ca numai interesulu comunu, si concordi'a comuna e acceea, pentru a carei base adeverata natiunea romana se lupta cu atata resemnatiune si abnegatiune in deplina solidaritate, fara alte intentioni decatu, a midiloci o stare duratória si multiamitória in tóte partile. Auror'a unei astfeliu de solidaritati nationale se vede adi resarita pe intregu orizontele Ungariei si alu Banatului, ma si in patri'a nóstra, si nu lipsesce alta, decatu una cointielegere mai de aprópe a intielegintii intr'unite in conferintie, unde impartasindu-si parerile si opiniunile se constituieze si organiseze a casa partit'a nationale, precum se afla si celelalte partite organisate si fortificate prin sustienerea unei activitati solidarie si unitarie in caus'a loru. —

Ne aflamu in placuta pusetiune a poté refera, ca Ilustr. D. Antoniu d. Mocioni a avutu convictiunea acésta si i a datu cea mai amesurata espresiune prin unu apelu, adresatu in „Alb.“ catra intielegenti'a romana, pe care 'lu reproducemu cu tóta satisfactiunea si reverinti'a:

„Apel catra intielegintl'a nationale din partile Ungariei si ale Banatului.

„Miscarile pentru alegerile la diet'a vitória s'au inceputu si decurgu pretotindenea cu o interesare seriósa si generale.

Vedemu tóte partitele prin tóte partile adunanduse in dese conferintie, organisanduse si desfasiurandu-si tóta activitatea pentru o introducere, o lupta nobile, constitutionale.

Numai partit'a nationalitatiloru din patria, si a nume partit'a nóstra nationale — nu s'a servitu inca de acestu dreptu constitutionale, nu s'a organisatu inca si inca n'a inceputu a-si desfasiurá activitatea solidaria, omnilaterale; — macaru ca abia póte se existe partita de interese, de apiratiuni si de lipse atatu de mari si legitime cá si ale ei.

Fiindu deci ca timpulu alegeriloru se apropia, servindume si eu de dreptulu ce trebue se'lu dè cetatieniloru liberi oricare constitutiune ce-si pretinde acestu nume, urmandu totuodata provocatiunei ce mi se fece din partea mai multoru domni natiolisti, mi-iéu libertate a invitá pre stimat'a intielegintia nationale, séu din partile mai indepartate, pre representantii incrediuti ai ei si ai poporului, la o adunare si conferintia fratiésca publica

in Timisiór'a

pre diu'a de 26 Ianuariu (7 Febr). 1869 mainte si dupa médiadi.

Cá programu recomendu din parte-mi:

1. Constituirea adunarei prin alegerea unui presiedinte si unui notariu séu reportóre.

2. Comunicarea de pareri intru interesulu causei nationali si despre midilócele de a'lu aperá si naintá la ocasiunea alegeriloru pentru dieta.

3. Combinari si aducerea de decisiuni in ambele parti.

Domnii, cari voru avé zelulu si bunetatea de a se infacisiá, suntu rogati a se insinuá la dlu advocatu Stefanu Adamu, unde voru resci localitatea adunarei.

Sambata in preser'a adunarei se va tiené in cas'a familiei nóstre, in cetate, faci'a de pórt'a fabricului, o conferintia privata pregatitória, la carea suntu poftiti toti cei ce se voru fi aflandu pre acelu timpu in Temisiór'a.

Verpeleth in 8/20 Ian. 1869.

Antoniu Mocioni m. p.“

Cei cari póte pentru departare nu voru poté fi de facia, voru avé oblegamintea a adera si a confaptui cu cele resultate din asemenea conferintia, si asia se va poté da cea mai condemna expresiune unitatii simtieminteloru si dorintieloru nationali, care are fermeculu celu mai potinte de a scóte resultate multiamitórie pentru toti. Numai una astfeliu de constituire a partitei nationale, chiaru si la abtieneri, póte reesi cu succesu si valóre impuitória. —

„Der Osten“ in Nr. 4 din 23 Ian. aduce dóue corespondintie din Ardélu si anumitu una din Brasiovu; referesce, ca romanii din Transilvani'a in mai multe municipalitati s'au dechiaratu la protocolu, ca nu voru a lua parte la alegeri. — Retragerile dela alegeri fara dechiaratiuni luate la protocolu nu voru avé valóre. — Apoi despróba diversitatea legei de alegere, care pentru Ungari'a dictéza censu de 5 fl. éra pentru Transilvani' 8 fl. 40 cr. cu tóte, ca legea uniunei s'a sanctionatu. Acésta procedere o numesce arbitriu in interesulu maghiariloru si in daun'a nemaghiariloru. Referesce apoi, cumca poporulu din Brasiovu de siue a abdisu de tóte petrecerile publice din causa, ca simtiesce o aduncа dorere pentru perderile drepturiloru avute.

Vorbindu despre cuventarea c. Andrássy se adreséza catra acesta, dicundu'i, ca lucrurile nu stau asia; istori'a trebue se se tracteze omenesce; si an. 1848 nu trebue se se mesure cu mesur'a de astadi, pentruca in anulu acela croatii si lancu s'a luptatu pentru patria si tronu, in contra tradatoriloru tronului si alte espresiuni mai aspre, care nu ne da man'a ale insira. —

Intr'acelea „A. Allg. Ztg.“ publica o corespondintia totu din Vien'a, cumca in Transilvani'a pléca trupe si tunuri de munti fara de scomotu. Apoi se apuca de romanii din Romani'a, ascriindule resolut'a vointia de a cuceri pana la Tis'a, cu tóte, ca cine cunósce pe ostasii romani, dice, acela va sci, ca loru li frica si grétia a versa sange si cu o brigada de honvedi si cu vreo dóue regimente de husari se póte cuceri tóta Romani'a. Apoi se apuca de romanii transilvani tragundu atentiunea guvernului, ca acestia redicara in 49 standartulu imperatescu, cá nesce bande de talchari, cá apoi se devina in oficia c. r. si de deputatu dietalu; dar' cei ce atunci -si facea carier'a sub vulturele imperatescu, s'ar poté incerca acum in contra acestui vulture. Si inchiaia cu „Timeo Danaos et dona ferentes“, adica se nu se crédia romanului nici candu -si pune sufletulu pe palma. Aceste vorbe suntu cu buna séma esite din péna de jidanu vendutu calumniatoriloru, cu cugetu, de a compromite conduit'a romanului inaintea regelui, inaltu care e informatu despre incercarile cele sistematice de a calumnia pe romanu si in somnu, cá se'lu póta apasá. —

„Pester Lloyd“ in mai multe numere nu-si mai baga limb'a in gura, invinuindu pe Romani'a, ca vré a se face avantgarda Rusiei si a Prusiei, si ca e in adeveru unu arsenalu, pentruca numai sub Brateanu s'au adusu in tiéra vreo 90.000 pusce si vreo 124 tunuri si inca fara bani si afara de acestea mai vinu dela Americ'a 18.000 pusce Peabody, din Bruxel'a 10.000, din Tull'a 8000 si din Danzig alte 45 tunuri si acestea cu banii Prusiei; ér' in Transilvani'a se afla complotulu gata, organisatu cu atata finetia, incatu auctoritatile nu voru da de urm'a lui s. a. Nu! pentruca nu exista, decatu in maliti'a celoru ce scriu infamie de aceste a jidovesci, scóse din crerii lui Belsebubu. —

Aiudu 20 Ian. (Extractu dintr'o coresp.) Pe 20 l. c. s'a fostu conchiamatu comitetulu comitatensu pentru a se consiliá in caus'a alegeriloru fiitórie de deputatu la diet'a din Pest'a. In urm'a provocarei esprese in unu numeru alu pretiuitei Gazete, din caus'a adunarei din 2 Dec. an. tr. si mai cu séma din acelu motivu, ca romanii in alte parti ale Transilvaniei cu tóta ocasiunea nu intardia a-si descoperi convingerile loru — credeamu, ca membrii romani ai comitetului comitatensu se voru infaciosia la acésta adunare intr'unu numeru mai respectuosu, — inse adunarea de astadi ne convinse de contrariu.

Afara de cativa membrii din giurulu Aiudului, mai nu se presentara altii la adunare, ba unii, cari venisera din partea Blasiului vediendu, ca din partile muntene si ale Belgradului etc., nu s'a infaciosiatu nici unu romanu, s'au desgustatu si si insii se retrasera.

Noi cunóscemu scaderile legei electorali, scimu, ca censu de 8 fl. 40 cr. v. a., in care aruncarile nu vinu a se computa, ci numai darea directa, eschide pe poporulu tieranu in genere dela impartasirea in alegerea de deputatu; scimu si aceea, ca dupa esplicarea, ce i se mai da acum, comunele nici nu mai sunt indreptatite a tramite ablegati la alegerea de deputatu, de si donsele dupa pasciune si padure, platescu unu censu cu multu mai mare de 8 fl. 40 cr. v. a. si asia, multu nu speramu dela aplicarea acestei legi; cu tóte acestea nu potemu consimti cu aceia, cari voiescu se se retraga dela ori si ce activitate. . . .

Deci provocamu pe membrii comitetului comi-

tatului, cá se parasésca nepasarea oserbata pana acum si se se puna in contielegere unii cu altii, cá asia se nu aparemu in ochii strainiloru si ai publicului fara conducatori, ratacindu unulu intr'una parte si altulu in alta.

In adunarea comitetului comitatului tienuta astadi s'a perlesu ordinulu ministeriale si instructiunea relativa la pregatirea lucrariloru pentru alegerea de deputati si s'a hotaritu fara nici una contradicere: 1. cá cei doi deputati, cari se voru alege din comitatulu Albei inferiori, se se aléga din 2 cercuri, adica in fiacare cercu cate unulu. 2. Arondarea cercuriloru cum si defigerea locului de alegere s'a concredintu comisiunei centrale esmise in caus'a alegeriloru. 3. Se alese comisiunea centrale, perlegunduse list'a din partea notariului; acésta comisiune sta din 86 membrii, intre cari si vreo 20 romani. 4. Comisiunea centrala se va convoca pe 28 l. c. aici in Aiudu spre a se consulta si imparti in comisiuni conscrietórie si spre a primi si juramentulu prescrisu dela membrii cei, cari nu l'au depusu in adunarea de astadi.

5. Alegerea unui exactoru si implinirea unoru posturi vacante, precum si consultarea intru infiintiarea unui institutu agronomicu aici in Aiudu s'a amenatu pana la adunarea fiitória a comitetului comitatense. In fine d. deputatu br. Stef. Kemény a datu sém'a despre purtarea sa in diet'a Pestei, provocandu si enumerandu drepturile maghiare castigate in decursulu acestei sesiuni. Cu acestea se fini siedinti'a comitetului si membrii se imprastiara care pe la prandiulu celu indatinatu si bogatu, care pe a casa.

Acestea ne-am tienutu de datória a le aduce la cunoscinti'a publica si respective a membriloru comitatului. —

I. Tr.

Gy. Sz. Miklos Dec. 1868.

(Multiamire publica.) Fapt'a marinimósa a inimei celei bune este insusirea omului celui calificatu in moralitate, in cultura intelectuala, impreunata cu simtirea patriotica si nationala. —

Éca unu exemplu: In comun'a romana Voslabu intemplandusse unu focu fórte periculosu, latitu prin furi'a ventului, se lipsira asta véra una suta si patrudieci de familii de tóte edificiele locuintii si ale economii, precum si de tóte vestimentele fiinduca in timpulu furii focului si a ventului la 2 óre dupa amédia mai toti éra resipiti la lucrulu secerisiului. In lips'a acésta Antoniu de Mikó supr. jude r. din Cincu a exoperatu dela r. gubernin unu ajutoriu de una mile fl. v. a. Ilustrii dni boieri din Romani'a si Moldavi'a, vediendu cu ochii napastuirea poporului, calatorindu la cur'a din Vineri'a (Borszék), s'au indurat'a face una colecta marinimósa de trei sute treidieci si doi fl. v. a., care suma in presenti'a mea prin marinimosulu boieriu Lupascu, fiindu transpusa on. parochu din Voslabu Ioane Ciobotariu si antistelui Georgiu Dandu, totu in fiinti'a mea de facia si a antistii comunale s'au impartitu prin judele cerc. Georgiu Ferenczi, intre cei mai seraci, lipsiti de locuintia si de vestminte.

Intre acesti marinimosi si indurati domni se afla si d. apotecariu de aici Szava Gregoriu, care si pentru ai sei facù multu bine cá unu barbatu iubitoriu de omenire, pana candu se stramuta cu famili'a la dv. totu cá apetecariu.

Vinu a mi repeti dar' public'a multiamire la toti induratii binefacatori de aici, precum si la fratii din Romani'a, cari -si lasara memori'a neuitata aici in fundulu Secuimei cu marinimitatea loru catra cei cercati de sórte si daunati prin focu! —

Arone Boieru m. p.,
protopopu.

Esculeu mare 10 Ian. 1869.

Au cantatu odinióra unu poetu alu nostru catra fratii sei, asia:

„In partea vóstra este dreptatea apasata,
Si pactulu memorabilu legatu la Esculeu;
In contra-ve se lupta poterea usurpata
Ce striga resbunare in ceriu la Ddieu!"

Asia! Pré bine scimu impregiurarile de atuncia — dara „Tempora mutantur" etc. . . . . Si noi amu remasu ce amu fostu; suspinamu, gememu si ne tanguimu; cu sperantia ca: „Dumnedieu ajuta dreptatii". Nedreptatile ne mai inneca; — si nu ni iertatu, vediendune in periculu, a ne prinde de ceva radecini, cá se scapamu. Ca-ci adversarii nostri — precum au facutu cu unu bietu romanu din comun'a Chechisu — aruncanduse in apa de fric'a persecutoriloru — inainte cu 2 diecimi de ani — de si erau asigurati, ca'lu voru inghiti undele, totusi, candu vediura, ca se prinsese de una creanga de rachita, l'au ajutatu cu gléntie, catu au trebuitu se péra bietulu.

Tocma asia suntemu si noi pe aici. Suntemu inferati cu epitetulu de hoti — si cate tóte, si volindu a ne scusa, mai tare ne acufundamu, — ca-ci dreptatea nu ese in partea nóstra! Ba s'a intemplatu, precum in septemana trecuta, — amblandu pe aicea unu „Mocanu" cu sticle (glaji), de vendutu doi fetiori de unguru si studenti, precum se dicu, din colegiulu reformatu din Clusiu, — l'au intempinatu. Acei doi fii: Eskülöi Nébb Josef si Magyar Fodorházi Tussai Mihály fija — mai antei cerendu pasu dela bietulu crestinu — spunendu ca suntu judi comunali si notari — dupa acea batendulu, l'au despoiatu de sarcin'a grea de glaji — si dreptandule; — apoi numai cu fuga a scapatu din satu, ca erá despoiatu si de poterasi (bani) cei avea in sierpariu. Apoi ce se vedi! Susu memoratii de si fura indata deferati la judele cercuale, totusi nobilitatea loru o nepatata, — ca-ce — óca asia! se intempla pe aicea cu casuri de acestea! —

In an. 1866 s'a intemplatu din negliginti'a unui posesoru de Esculeu unu focu, prin care au devenitu mai multe familii la sapa de lemnu. — Inse se facura indata arestari chiaru suptu prepusu, ma mai multi fii de romanu au suferitu torture si si temnitia, de si fura nevinovati. Ca-ci acum é constiatatu, ca foculu s'a escatu din negligintia. —

In privinti'a scóleloru, cari inaltia spiritele, stamu fórte reu, de óre ce fonduri scolarie nu avemu, si lefele invetiatoresci prin aruncature se scotu cu executiune — prin urmare: Esti invetiatoriu si popa bunu la poporulu nostru, candu le implinesci functiunile gratis. —

(Caus'a acestei nepasari jace in lips'a entusiasmarei lui pentru cultura si desvoltare, si in desmentarea lui din partea reu voitoriloru lui, cari cá pasarea noptii nu potu suferi lumin'a intre poporu. Adesele intelniri sociali macaru Duminic'a, cetindulise seu spunendulise, ca ce se intempla in lume, ce inaintari, ce inventari s'au descoperitu in agronomi'a si economi'a de campu; prin ce midilóce s'ar poté cu poteri unite face unu fondu duratoriu pentru scól'a romana, dar' numai si numai romana; nu se afla cumva in comuna nesce locuri, cá se le incre tota satulu, si venitulu se se prefaca in fondu de scóla, in care apoi se se invetia tóte necesitatile culturei rurali mai rationate si consciinti'a de sene. Indulcinduse poporulu prin desele si nemecatele consultari pentru grigi'a spiritului, ar' fi gata si la alte sacrificia pentru cultur'a fiiloru sei. — Numai conveniri dese sociali si desvoltare! — R.)

Se-mi fia iertatu dara a inchiaia acésta uritiósa lamentatiune: „Dabit Deus hisquoque finem!"

Pretiuitulu nostru diurnalu „Gazeta", care numera anulu alu 32-lea totu asemenea dimpreuna patimesce. „Et facere et pati fortia romanorum est" si nu a peritu! Dé Ddieu viétia la toti cei ce o sustienu prin concursulu loru! —

Din comitatulu Unedórei 6/18 Ian.

Suptu acestu titulu publica „Telegr. Romanu" cele decurse in adunarea municipale din Dev'a tienuta in 2/14 Ian. Despre care referesce asia:

„In 2/14 a curentei se tienú siedintia de comitetu sub presidiulu judelui primariu Szereday, caci comitele supr. Barcsay, absentase de acasa, facandu o calatória la Clusiu, unde fuse chiamatu prin telegrafu. Cetindusse in siedintia ordinatiunea ministeriale si instructiunea pentru alegerea deputatiloru dietali, membrii romani, de si pucini la numeru, facu o dechiaratiune in sensulu acel'a, cá de óre ce diet'a din Pest'a espirata n'au luatu in nici o consideratiune interesele nationale cele drepte ale romaniloru, si s'a portatu cu totu dispretiulu catra densii, fara cá se se fia ingrigitu baremu pentru o lege electorale corespundiatória, asia membrii romani presenti nu potu luá parte la actulu pregatitoriu pentru alegerea deputatiloru la diet'a viétória. Maghiarii numai decatu voira a face din acésta dechiaratiune unu feliu de demonstratiune, interpretandu-o dupa datin'a dloru, suspitionandu pre romani cu tendiutie periculóse, si asia se incepuse o disputa agere, pana candu unulu dintre membrii comitetului, desfasiurandu, ce insemnatate sublima are libertatea vorbirei, in viétia constitutionala, provóca pre maghiari a nu nadusi asta libertate, si face atenti a nu se pré increde norocului ce le suride, a incetá odata cu suspitionarile si insinuarile cele tendentiése, a nu instraina si a insulta pre romani cu tóte ocasiunile de catra densii, ca-ci viitorulu e nesiguru, si nimenea nu va mai poté stá bunu, ca nu va mai veni timpulu, candu patri'a nu va strigá a dá mana cu mana. Atunci va veni timpulu caintiei pentru pecate, dar' se póte ca cainti'a se fia pré tardia.

In fine aratandu acelasi membru maghiariloru ca nu ar' fi arutu nici o causa de a se iritá asia tare pentru o dechiaratiune atatu de inocenta, prin acésta discusiunea se curma, ár' romanii remasu prelanga dechiaratiunea loru. In 3/15 curentei comitele supr. ajunge acasa dela Dev'a, dar' misiunea Il. Sale la Clusiu nu ne este inca cunoscuta." —

La aceste adaugemu cele referate de „Albin'a" despre opiniunea „Tel. Rom." in caus'a alegeriloru in urmatóriele:

„Cetimu in „Telegraf. Romanu" urmatóriele: „In scaunulu Mercurei s'a decisu in adunarea scaunele: ca deputatii scaunului Mercurei au fostu alesi la an. 1866 numai pentru doritulu actu de incoronare si cestiunea uniunei (sic); inse dupace diet'a Ungariei contra rescriptului din 25 Dec. 1865 si 20 Ian. 1867 trecundu preste competintia au creatu mai multe legi apesatóre pentru natiunea romana mai multe legi apesatóre pentru natiunea romana si sasésca, ba a nimicitu de totu cele mai momentóse drepturi cardinali ale natiunei sasesci, garantate prin privilegiele (!!!) si solenele juramente ale mai multoru domnitori, adunarea decide: 1. ca ea va respectá din urma legile create de diet'a Ungariei contra dreptului publicu transilvanu numai pentru pururea probat'a si documentat'a credintia catra Mai. Sa c. r. (Multu i va pasá regimului si déca cineva respécta d. e. de frica legile, numai se le respecteze si urmeze. R. „T. R.*). 2. Adunarea scaunale intra la alegerea comisiunei centrale de alegere, dechiara inse in acelasi timpu, ca acést'a o face numai din nemarginit'a lealitate catra sacrat'a persóna a Mai. Sa c. r. apostolice. (Bine! am dice noi in locului regimului; numai totu asia se faceti si sum multiamitu; acést'a e o opositiune leale! R. „T. R.*). Membrii comitetului centrale suntu: I. Macelariu (de odata si pres. suplente), Carolu Göllner, Mich. Rechert, Albert Löw, Dem. Macelariu, Georgiu Macelariu, Moise Orescianu si Nic. Ciugudeanu (in acelasi timpu si notariu.) Astfelu vorbesce „Tel. Rom.", astfelu de satira face densulu celor'a ce vreu se partecipe la diet'a ungurésca din caus'a unei lealitati . . (vedi Nr. tr. alu „Alb." rubric'a Vien'a, citatiunile din „Allg. Ztg.") reproduseramu aici cuvintele „Telegrafului" cá se véda fiacine, ca oficiósele (buna óra „Presse" fói'a de sér'a din 15 l. c.) facu insulta credintiei politice a acestui organu candu afirma, ca densulu nu e pentru pasivitate, pentru carea este acum natiunea romana din Transilvani'a. Era déca cumva oficiósele prin asertiunile loru tindu la intrigari intre romani, apoi li spunemu, ca romanii s'au potutu satura de intrigele strainiloru, au potutu invetiá cá de acum inainte se aiba o procedura solidaria, ce — cu ajutoriulu lui Ddieu — speramu ca va si fi."

Fragmente si episode istorice dela 1861 incóce.

I.

Pecatele din timpulu lui Schmerling.

Patent'a imperiala din 26 Februariu 1861, cá lege fundamentale de statu, nu era atatu de periculósa din causa, ca marginise pré tare autonomi'a individualitatiloru istorico-politice, adica a provincieloru monarchiei, catu mai vertosu pentruca popórele monarchiei, cu tóta promisiunea serbatorésca a monarchului, totu nu se tieneau secure de nici un'a din libertatile promise, pe catu timpu § 13 alu acelei patente autorisá pe ministrii cá in casuri estraordinari se pótá introduce si luá orice mesuri, fara cá se fia respundiatoriu catra parlamentu.

Déca patent'a din 26 Febr. nu ar' fi suferita de acelu § 13 cá de o bóla grea, tóte celelalte scaderi s'ar fi potutu delatura prin manifestarea vointiei unanime, séu incai dupa maioritatea representantiei popórelor monarchiei, candu tóte acestea ar' fi tramisu pe representantii loru in parlamentu. Inse tocmai si cu acelu § 13 constitutiunea din 26 Febr. s'ar fi potutu modificá fara nici unu Koniggrätz si Sadowa, déca de o parte aristocratii'a ungarésca, insocita de ciocoii sei cei fórte numerosi, éra de alt'a partitele anti-habsburgice din Ungari'a si Transilvani'a ar' fi voitu vr'o data impaciuire sincera in folosulu tuturoru si spre pagub'a nimenui. Boierii inse si ciocoii au voitu privilegiurile vechi, éra curutii dosliintiarea monarchiei in contielegere cu Prusi'a si cu Itali'a. Min. Schmerling nu a cunoscutu nici odata de ajunsu natur'a acestoru partite, nici impetrit'a loru cerbicia; de aceea elu (cum erá si reu informatu), a crediutu, ca va sperica pe vrasmasii monarchiei, déca le va totu spune de repetite ori: „Wir können warten". O

clasa de ómeni cerbicósa din natura, trufasia, ingamfata pana la grétia, iubitória de resbunare si totuodata lacoma pentru domnia, era in stare se asteptè mai multi ani chiaru cu pericolulu de a ruiná tiér'a intréga si pe tóte popórele conlocuitórie.

Cea d'antaiu simptoma data de regimulu lui Schmerling, cá proba cumca elu nu mai potea asteptá, a fostu rescriptulu venitu catra cei doi métropoliti ai romaniloru, emanatu pe la finele lui Octobre 1862, prin care petitiunile substernute inainte cu unu anu se resolvau cu incuviintiarea congresului nationalu, dela carele se astépta cá romanii se se dechiare neconditionatu pentru acceptarea diplomei din 20 Octobre 1860 si a patentei din 26 Febr. 1861, cum si pentru participarea la senatulu imperiale. Nici odata acestu congresu nu s'ar fi aplacidatu, déca regimulu ar' fi mai vediutu vreo alta cale ducatória catra scopulu seu, asia inse elu, in ultim'a necesitate, a luatu in man'a érasi materialulu romanescu spre a strimtorá pe boieri si pe curuti la parete, precum regimulu lui Beust strimtorá mai tardiu pe romani si pe slavi prin acéia. Fia dara spre onórea elementului romanescu cumca indata in 5 Novembre acelúiasi anu, in o mica conferintia privata tienuta la Sibiiu intr'o chilia dela „Imperatulu Romaniloru“ cei adunati acolo, dupa o discutiune de dóue óre, au si petrunsu nóu'a situatiune creata prin acelu rescriptu; totuodata inse au recunoscutu cu destula dorere sufletésca, cumca nu este timpulu de a vorbi pe facia, temenduse de cateva caractere politice fórte nesecure, care inse pe atunci nu se poteau demasc& fara a se teme cinova si mai multu de intrigele loru. Conchiamarea acelui congresu se parea atatu mai umilitória pentru elementulu romanescu, cu catu nu erá se ésa din alegeri libere, ci trebuea se fia conchiamatu de catra cei doi metropoliti, cari érasi erau tienuti prin regimu de barba si de plete, unulu pentruca i se aratá din perspectiva aplacidarea de multu doritei metropolii, cum si votarea unei subventiuni de alte 30 mii, éra celu altu strimtoratu cá se reintórca tesaurulu publicu vreo 24 mii florini, subventiune primita din anii cei d'antei ai functiunei sale, cum si amenintiatu de pururea prin doi episcopi ai sei sufragani si de profesiune ultramontani. Mai adauge la acestea rivalitatea si frecarile nutrite cu maiestria chiaru intre aceste dóue persóne inalte, pentrucá in modulu acest'a se le impintene un'a prin alt'a spre a se aratá care de care mai zelósa, mai leala si mai supusa vointiei regimului.

Cum vi se pare, cumca tocma in anii in carii natiunea romanésca se afla intr'o lupta nóua pentru a fi séu nu fi cá natiune politica intr'o patria autonóma, proselitismulu religiosu intre romani fu pornitu din nou in miscare, apropre cá in dilele Mariei Teresiei. Acestu proselitismu nu se manifestase nicairi cu atat'a fervóre cá in dieces'a gr. cat. a Lugosiului. Pe candu ierarchi'a gr. resar. romanésca cu episcopulu din Transilvani'a in capulu seu se facea luntre si puncto in Vien'a, nu numai pentru infiintiarea séu mai bine resturnarea metropoliei, ci si pentru fundarea si dotarea unei nóue episcopii la Caransebesiu si inca chiaru cu sacrificarea vechiului dreptu de alegere, totu pe atunci, adica in anii 1863 si 1864 in vreo 40 comunitati din Banatu si vreo 3 din comitatulu Hunedórei s'au cuscrisu preste 50 mii locuitori spre a trece la unire. Se intielege de sine, ca aceste treceri séu incercari de treceri au trebuitu se próduca in sufletele celoru interesati de o asemenea cestiune religiósa iritatiunile cele mai amare, din caus'a mai vertosu, ca prin acele treceri erá se se pericliteze nu numai infiintiarea episcopiei gr. resar. de Caransebesiu, ci chiaru si resturnarea metropoliei pentruca de si este pré adeverátu, cumca romanii din Banatu trecéau la unire nu din vreo convictiune dogmatica, pe care glótele nu o cunoscu de locu, ci curatu numai din ur'a si urgi'a catra tirani'a ierarchiei serbesci, totusi prin acele conversiuni erá se se dè si ierarchiei gr. resar. romanesci unu votu de neincredere fórte neplacutu. Aceste calamitati proselitice tienéau spiritele intr'o iritatiune cu atatu mai veninósa, cu catu guvernulu Ungariei avea placerea de a se amestecá in tóte trebile clerurilóru intr'unu módu catu se póte de ecuivocu, pentrucá intimatele sale sunau candu in favórea unitiloru, candu in a nouniloru, cari intr'acea se denunciau unii pe altii cá scolarii din clasele primarie, precum se póte vedé din unu mare numeru de acte oficiale, pastrate atatu in archivulu consiliului locotenentialu din Bud'a catu si in archivele episcopiiloru din Sibiiu si Lugosiu. Cititorulu isi póte imaginá din acestea fórte usioru si tocmai in casu candu nu aru fi petrecutu la Sibiiu in cele 10 luni pe catu au tienutu dict'a in 2 ani, cu ce ochi voru fi cautatu unii la altii. Pré santiele loru din Sibiiu si Lugosiu, impreuna cu parintii protopopi, vicari si canonici, cati din intemplare erau membrii ai dietei, séu cá deputati séu cá regalisti. Resboiu formalu curgea pe atunci intre cuviosiele loru pe terenulu religiosu; foculu ardea supta spuza; inse simtiea tare ardórea lui, ceea ce se si dá pe facia prin cativa ómeni bigoti séu din natura séu din educatiune séu, déca mai vrei, si numai din calculu machiavelisticu. Apoi in impregiurari de natur'a celoru atinse aici se mai fi asteptatu cineva cá conferintiele nationale, care se tienéau in timpulu dietei, se decurga cu acea solidaritate cu care decurgea ale sasilora si cu care elementulu maghiaru-secuiescu isi urmariau pe atunci scopurile sale in tacere, inse de secara. Totu din acestea se póte esplicá pré usioru, pentru ce la o parte a membriloru dietei ei pasa pré pucinu de mai multe cestiuni vitale, care se pertractau in dieta; ei era preocupati numai de cestiunile religiése.

In fine unu alu treilea stramuru pentru impingerea romaniloru pe calea deschisa erá faurita si pregatitu din elementulu sasescu. Se dicea adica cumca nu este iertatu romaniloru a se aratá mai pucinu ascultatori, mai pucinu zelosi, sarutatori de fraceuri, decatu sunta sasii. Éca cum se póte esplicá totu decursulu lucrariloru congresului romanescu din Aprile 1863, neinvoiéla escata in acelasi, intre presiodintele séu si intre comisiunea alésa pentru elaborarea unei adrese cá respunsu la rescriptulu din 1862, resbunarea acelúiasi presiodinte arátata pe facia la audientí'a imperatésca din Maiu prin citirea adresei sale separate in faci'a monarchului. Totu din acelu congresu datéza si obstinat'a persecutiune, pornita in contra unoru membrii din causa, ca ei isi formulasera inca de atunci program'a loru asia: „Se acceptamu in principiu unitatea monarchiei intocmai precum o amu acceptatu cu totii in an. 1848, candu ne-amu versatu si sangele pentru ea; se acceptamu prin urmare totu in principiu si cele dóue acte de statu; se nu ne miscamu inse de acasa la senatulu imperialu pana candu nu ni se va deschide o dieta pe base democratice, in care se ne prochiamamu natiunea nóstra de natiune polica, se ne asediamu limb'a la rangulu ce i se cuvine, se reorganisamu tiér'a, se reformamu diplom'a Leopoldiana, adica contractulu de statu alu tierei, curatiendu totuodata constitutiunea de tóte sgurcle si ruginele feudalistice, apoi candu vomu avé diploma, respective constitutiunea tierei sanctionata si coroborata prin juramentu, atunci se alegemu si deputati la senatulu imperialu.“ La executarea acestei programe se cerea numai cateva luni din anulu 1863 si 1864 si vointia curata.“

Inse cine erá se se uite in gur'a unoru ómeni privati! Curendu la Vien'a, pentruca se nu apuce Conrad Schmidt si Raunicher cu sasii loru inainte. Se nu maimultimu noi pre croati, pentruca ei suntu facuti din feru, éra romanii au numai puterea tuleiloru de papusoiu. Ursit'a romanului este cá se fia supusu in tóte ele. ele. ele.

Acestea si asemenea acestor'a erau descalicarile mai alesu private, care ni se impartiéu pe acele timpuri. In politica nu este iertatu a sosi la tienta nici pré curendu, nici pré tardiu. Romanii au mersu pré curendu la Vien'a si s'au vedziutu pré tardiu de afacerile patriei loru séu, vorbindu mai dreptu, nu s'au ingrigitu nici de cum de ele, pentruca in doi ani au perdutu 10 luni scumpe cu catava lucrari, care se poteau termina pré usioru in 3—4 luni. Colectiunea desbaterilóru si a cuventariloru tienute in diet'a Transilvaniei in anii 1863 si 1864, éra mai vertosu tandaliturile din comisiuni, nu se voru poté justificá nici odata, ele voru marturisi pentru toti secolii in contra acelei diete. Si cu tóte acestea se mai afla inca ómeni, cari trasneau si fulgerau, pentru ce nu se vorbesce si mai multu in diet'a Transilvaniei! Ei sermanii nu asteptau fapte, ci numai vorbe, frase bombastice, declamatiuni teatrale, cu care credeau ca se face tiéra si natiune. — (Va urmá.)

UNGARI'A. In tóte partile se facu adunari, conferintie, ospetie in grati'a alegeriloru, dr' in unele locuri s'a si inceputu varsarea de sange, cum scrie „N. fr. Presse“ despre unu casu din comit. Szabolcs, unde se periclitara mai multe vieti, dintr'o disputa, care trecu in certa si batalia. Partiti'a lui Deak transactionéza unde póte cu celelalte partite. Asia facu ea si in 65, candu promisese, in programulu tiparitu romanesce, ca voru primi si apera legile romaniloru din 1863—4; cine le mai crede suntu de legatu. —

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a 24 Ian. Dalmati'a, Galiti'a, Beust si Bismark, Austri'a si Germani'a, alianti'a nordica apoi liberalismu in dualismu.

Sementi'a de cérta remasa destulu de bogata, pentru cá bucuri'a de colegatulu dualisticu se nu fia nemarginita, incepú a incolti in Dalmati'a Indata dupa respunsulu min. de interne cislaitanu Dr. Giskra despre pusetiunea de drépta a Dalmatiei, facia cu Austri'a si Ungari'a (vedi acésta rubrica in Nr. 3) se folosi ocasiunea de a se scóte si da la lumina manifestarea dalmatinilóru; si ministrulu primi de pela mai multe consilia comunali italiene din Dalmati'a telegrame de multiamire, pentruca apromise, ca nu va lasa acésta tiéra de corónа de suptu influinti'a legiloru fundamentale ale Cislaitaniei, ci va pertracta caus'a ei de dreptu de statu si de anexare pe cale constitutionale in senatulu imperiale. Acésta manifestatiune dà nutrimentu pretensiuniloru Cislaitaniei la Dalmati'a, si Ungaro-Croatiei i se arata dintii rivalitatii cu unu: Se nu me atingi „Noli me tangere“. —

Deputatii galitiani inca nu-su multiamiti cu respingerea primita dela ministeriu, ei se incéra a reinnoi pretensiunea, cá se li se iè la pertractare in senatu decisiunea dietei galitiane despre mesur'a autonomiei, care o pretendu facia cu dualismulu; acesta inse nu se va invoi nici odata a face o gaura atatu de periculósa in dualismu, prin care mane poimane s'ar poté furisi federalismulu, inandu'i terenulu de suptu pitióre. Galiti'a inse amenintia, ca se va alatura la lupta cu cochi si voru lupta impreuna pentru federalismu, de care se fereseu dualistii cá de mórtea pecatelóru loru suprematice.

Belulu cu péna intre Bismark si Beust se mai domoli pe unu minutu, mai vertosu de candu esi la midilocu „France“, diurn. of. din Parisu, aparandu pe Beust incatuva si condamnandu pe Bismark, cu cuventu, ca numai consolidarea interiéra a Austriei si restabilirea poterei ei prin impacarea cu Ungari'a a sternitu in Bismark invidi'a cea colcaitória de resbunare; pentruca Beust a atacatu pe Prusi'a in Pest'a, ca i a taiatu calea la desbinarea maghiariloru, prin care voiea a slabi pe Austri'a; ér' liberalismulu introdusu in Vien'a ei taia alta sperantia la simpatiele nemtiloru, si in fine dice „France“, ca nu recomanda nici unuia politic'a resbunarei, pentruca politic'a resbunarei si a reactinei in contra faptelóru complinite e politica rea. Este inse(pntr Beust)o resbunare fórte drépta: arestuara tóte puterile monarchiei austriace facundu, cá tóte nationalitatile monarchiei se se intereseze in modu egalu la apararea independintiei si marimei ei, asia judeca „Francia“, si acésta judecata ajuta pretensiunea nationalitatiloru, déca voru sci lupta pana in fine. —

In cecea ce privesce caus'a germana, apoi Austri'a facia cu Prusi'a, cu tóte incordarile acesteia de a-si uni elementulu germanu suptu egemoni'a séu domnirea prusiana si cu tóte, ca spre scopulu acesta si asterne Prusi'a mereu calea cu mesuri apropiatórie, cum e d. e. concesiunea facuta cá locuitorii din Würtemberg'a, Baden si Bavari'a in statulu ostaticu, se si póta face sierbitiale militari si in Germani'a de nordu; ér' acum se defige prin diet'a prusiana reciprocitatea in privinti'a indigenatului si a sierbitiului militariu: totusi Austri'a nu se va lasa de dreptulu de a-si recastiga pusetiunea sa germana, pe care o privesce cá unu postulatu alu pusetiunei de potere mare, ma cá unu postulatu alu existintiei sale, cá resultatu alu desvoltarei sale naturali si alu situatiunei sale geografice, etnografice séu nationale, politice si comerciale. In desiertu se viséza in Pest'a despre o predomnia a maghiarismului in Orientu, pentru care se facura atatea incordari, ca Europ'a occidentala nu se afla in diori de acelea, cá se incréda misiunea civilisatórie unui poporu, care nu se póte familiarisa cu pretensiunile acestei civilisatiuni; indesiertu voru da si man'a cu Bismark, ca Occidentulu o mai resolutu a ajuta pe romani in Orientu si pe Austri'a a-si recastiga pusetiunea sa in Germani'a, decatu a da sboru ultramaghiarismului. Asta o deducemu din tóte contemplarile oserbate si combinate de pana acum.

In fine, déca Prusi'a se va invoi la acestea pretensiuni ale Austriei de a-si castiga pusetiunea in Germani'a de sudu: atunci alianti'a nordica se póte érasi santi, pentru a stropi ér' cu pamatufulu asupra libertatii Italiei si a Franciei, cari cu votulu loru universalu si cu principiulu nationalitatiloru le stau in calea anticei loru politice. — Atunci — eroii libertatii bucinate — inca voru pune pe pitioru cele 60 mii, apromise in 1848, — pentru cá se se nadusiésca libertatea democratica a Europei, in intielesulu Enciclicei séu Sylabusului din anii trecuti, care o charta mare a feudalismului re-

actionariu din tóte statele fara osebire. Puternicii sciu, ca focului democratiei a fostu pana acum unu focu de paia si ei mergu inainte in credinti'a, ca poporulu are n'asu de céra, numai agitatorii loru se se puna odata la fumu. — Casandra a plansu, ca Troi'a a peritu! —

Cronica esterna.

ADUNAREA DEPUTATILORU.

Siedinti'a de Vineri 10 Ianuariu 1869,

Suptu presiedinti'a dlui C. A. Rosetti.

Dupa comunicarile dilei, d. Savoiu cere a i se respunde interpelatiunei dsale anunciate de 15 dile dlui ministru de resbelu.

D. Gheorghiu anuncia dlui ministru de interne o interpelatiune privitória la modulu, cum se stringe din tiéra o contributiune pentru cumparare de arme.

La ordinea dilei fiindu discutiunea bugetului ministeriului cultelorusi instructiunei publice, d. G. Ghica reportatórele comisiunei, mai nainte de a dá citire pe articole bugetului, aréta, ca economi'a facuta pentru 1869 este de preste lei 781 mii, economii facute din servitiulu generalu alu administratiunei, alu stipendieloru, dotatiuniloru de scóle etc.

Deschidiendusse discutiunea generale, d. D. Gusti aréta importanti'a si diferinti'a intre cifrele acestui bugetu si intre cele din an. 1867 si 1868. Aréta apoi, ca adausele facute sunt la sustienerea monachiloru dela chinovii, la cheltuielile facute cu invetiatorii satesci si cei din scólele normale, adaugerea de catedre pe la facultati, complectarea si infiintiarea unoru gimnasii, inavutirea museeloru etc. Catu despre progresulu facutu de instructiune a-réta, ca elu s'a constatatu, ca este satisfacatoriu si ca in man'a adunarei sta de a complectá imbunatatirile ce au mai remasu se se faca.

D. Lupascu espune ca, de si scólele de prin orasie suntu póte insuficitórie, insé cele rurale suntu intr'o stare fórte rea, stare pe care n'o imputa nici unui ministeriu, ci mai multu proprietariloru si locuitoriloru rurali; de acea dsa róga pe adunare se studia bine cestiunea scóleloru rurale, spre a le poté pune pe adeverat'a cale de prosperitate. — Catu despre partea cultelorusi, dsa sustiene, ca preotimea a devenitu insuficiinte, ca-ci suntu multe comune fara de preoti si róga pe camera a prevedé mesurile necesarie atatu pentru imbunatatirea 'i materiala catu si morala. — D. Gusti aréta asemenea solicitudinea dsale candu erá ministru pentru infiintiarea de scoli rurali, facundu diferite invitatiuni pe la prefecti si pe la comune, tramitiendule si planuri dupa care se se construie scólele rurale. Catu despre preotime, aréta, ca numerulu preotiloru in Romani'a e de 600,025 (!!), ér' beserici 5467 si cu tóte ca numerulu preotiloru e mare, insé o multime de beserici suntu inchise din lips'a de preoti si ca dsa a fostu luatu mesuri cu seminaristii, ca-ci marea loru maioritate nu voru se devina preoti. Dsa termina rogandu pe adunare, cá si d. Lupascu, se se iè mesuri cá scól'a si beseric'a se se inaltie si se prospere, cá unele ce suntu unicele sorginti de marire nationale.

D. Buescu esprima dorinti'a de a se sci si opiniunea dlui ministru de culte si instructiune; déca dsa a modificatu in catuva acestu bugetu proiectatu de fostulu ministru, D. Gusti, si déca a studiatu bine partea scóleloru si mai alesu a celoru rurale; déca a luatu mesuri se se inavutiésca gimnasiele cu colectiunile si aparatele necesarie sciintieloru ce se predau in ele, si in fine mesuri pentru invetiamentulu superioru unde exista lacune.

D. ministru de culte declara, ca va respunde in detaliu la fiacare capitolu.

D. G. Brateanu, vorbindu mai anteiu asupra importantiei acestui bugetu si asupra modului de sustienerea dlui ministru, adauge, ca scólele rurali suntu in stare rea fia din caus'a lipsei de invetiatori, de materiale de localu séu de veghiare si ca chiaru gimnasiele nu suntu atatu de bine inzgrijite, in ceea ce privesce starea igienica si materiale; ca in fine nici profesorii nu'si implinescu datoriele. Catu despre cleru, dsa 'lu gasesce in decadintia si aréta, ca un'a din cause este pucin'a veghiare din partea episcopiloru asupra preotimei din dieces'a santiei loru si de acea opina a se pune in bugetu cifre suficiente, chiaru de ar' fi se se adauga milióne, se se faca sacrificiu, candu e vorb'a de instructiunea publica si educatiunea morala a societatei. Dupa acea dsa insista asupra sistemului de desvoltare a instructiunei publice si a educatiunei relegióse si termina rogandu pe d. ministru se se angajeze pe onóre, ca va dá tóta desvoltarea posibile acestei instructiuni.

D. Gusti esprima parerea sa de reu pentru partialitatea si injustetiʼa cu care d. G. Brateanu s'a servitu in cuventarea sa, dicundu, ca scólele si profesorii nu suntu in regula, pe catu timpu profesorii facultatiloru si tienu cursurile publice, academiele, museele, bibliotele si scólele suntu deschise, si póte fia cine merge se constate binele si reulu; ca-ci nu trebue se se despretuiésca profesorii cari multi din ei facu sacrificie predandu cursuri neplatiti si facundu totu ce le stau prin putintia numai din simtimentulu patrioticu, éra nu din interesu.

Discutiunea generale se inchide si se procede la votarea pe articole. — „Rom.“

Din afara nemicu importantu de referatu. Nerusinare diabolica! „Magyar Ujság“ publica unu apelu alu D. Irányi catra romanii transilvani, cá se participe la alegeri! — Unde se mai afla in legile Ungariei cuventulu de romanu! Se faca apelu la complexu si la natiunea maghiara, ca dupa legi romani nu mai exista. —

APELU

catra onoratulu publicu romanu, si cu deosebire catra preastimatele dame romane.

Conformu decisului adunarei generali a asociatiunei nationali aradane pentru cultur'a poporului romanu de datulu 15 Sept. 1868 Nr. 17 la viitóri'a adunare generale a acestei asociatiuni, carea se va tiené in lun'a lui Maiu a. c. se va arangiá o petrecere impreunata cu o sortitura de loteria in folosulu asociatiunei, alu carei'a substratu voru fi efectele si orice feliu de daruri, ce voru incurge tempuriu dela binevoitorii asociatiunei.

Fiinduca totu resultatulu acestei intreprinderi depinde mai multu dela caldurós'a sprigin ire a on. publicu romanu, — subscris'a directiune, in firulu mesuriloru luate pana acum pentru efepturea decisului mai susu provocatu, vine cu tóta increderea a se adresá catra on. publicu romanu, rogandu pre toti si pre fiesce-care: se binevoiésca a sprigini intreprinderea amintita prin orice feliu de daruiri, care le stau la dispuectiune.

Zelulu si insufletirea, cu care préstimat'a parte femeiésca totudéun'a s'au destinsu la intreprinderi de feliulu acest'a, da subsemnatei directiuni firm'a sperantia: ca partea cea mai alésa a efecteloru, ce voru fi a se pune la sortire, va incurge din munificenti'a sexului frumosu, a dameloru si a domniscóreloru nóstre, care au modru de a contribuí la substratulu sortiturei cu orice feliu de obiecte lucrate de manile loru, séu si alteum castigate prin zelulu si insufletirea catra scoparile asociatiunei.

Daruirile menite spre scopulu acest'a voru fi de a se tramite la subsemnat'a directiune pana in 31 Martiu a. c.; prin care privintia pentru usiorat'atea on. publicu, directiunea a insarcinatu pre toti domnii colectanti din afara: a primí astfeliu de daruiri si pre langa o consemnare exacta pana la terminulu atinsu a le transpune aicea; care apoi cu numele daruitoriloru numai decatu se voru publicá pre calea foiloru periodice, si la adunarea generale se voru espune la privire dimpreuna cu tóte acele; care dóra on. contribuitori voru afla de bine a le tramite deadreptulu la directiunea subsemnata.

Éca dara ocasiunea pentru fiesce-care romanu, de a contribuí si in acestu modru la scopurile asociatiunei nóstre de aicea, care este: cultur'a poporului romanu; dar' deodata ocasiunea, de a contribuí si la acea: cá convenirea nóstra la viitórea adunare generale se fia pre catu se póte mai interesanta, si insufletirea nationale se se esprime in resultate salutaria!

Dati dara resunetu la acestea domniloru si dameloru din tóte partile locuite de romani! si prin sucursulu domneloru vóstre faceti, cá intentiunea asociatiunei nóstre catu mai bine se o potemu realisá! —

Aradu 9 Ianuariu n. 1869.

Directiunea asociatiunei nationali aradane pentru cultur'a poporului romanu.

Mironu Romanulu, presiedinte.

Petru Popoviciu, notariu.

Publicatiune.

Pentru executarea alegerei membriloru interni ai camerei comerciale si industriale de aici, stau gata biletele de alegere pentru negutiatori si pentru industriari, asia dupa cum suna instructiunile venite cu emisulu inaltului ministeriu de comerciu din 28 Novembre anulu decursu Nr. 19.223 si anumitu, pentru a se face unele eruiri de reclamatiuni si alte fipsari ale biletelorusi de alegere ele suntu expuse in sal'a magistratului pe restempu de 8 dile, incependu dela 28 ale lunei curente, ele stau la vedere publica orcandu va voi cineva asi lua informatiune.

Reclamatiunile eventuali suntu a se face la subscrisulu presiedinte alu comisiunei de alegere, celu multu pana in 5 Februariu a. c. la 12 óre de mediadi.

Brasiovu in 28 Ianuariu 1869.

Presiedindele comisiunei de alegere pentru camer'a comerciale si industriale.

1—3 tr. g.

Banc'a generale de asecurare imprumutata „TRANSILVANI'A.“

Cuponulu asemnatiuniloru nóstre partasie, care cade in prim'a Februariu a. c., se va representa incependu din diu'a acésta la Directiunea raionului nostru aici prin Domnulu Euricu Jaeger, se va esolvi. Domnii subscriitori de prin afara, se potu indrepta la Directiunea raionului séu la agentur'a cea mai deaprópe de ei, care va midilocí exolvirea cuponului acestuia. —

Sibiiu in 24 Ianuariu 1869.

Directiunea generale a bancei de asecurare imprumutata „TRANSILVANI'A.“

AVISU

celoru in dreptu de a vinde obiectele medicamentale

BALSAM-PRESERVATIVU

uniculu medicamentu escelinte contra spasmuriloru, bóleloru de stomacu de orice natura, epilepsia, colica repede, diarea, versaturi la femei imporórate, colera, colerina, restaurarea dupa bóle indelungate si regularea organeloru misuitórie, analisatu si aprobatu de chemiculu servitiului sanitariu din Viéu'a si usatu de multe celebritati medicale.

Se tramite numai la primirea pretiului (pe comptantu) ori la posta (Postnachnahme). Pretiulu unei butelie originale cu capsula de cusutoriu si sigiliu dimpreuna cu instructiunea in 3 limbe e 1 fl. 50 cr. In Brasiovu se afla in depusulu centralu in apotec'a lui MILLER la „corón'a de auru“, tergulu pescelui, si la Anken et Comp.; precum si in Bucuresci la d. I. Ovessa negutiatoriu. La apotecarii in: Esseg, Adele Deszathy; in Fagarasiu I. Megei, in Sibiiu M. Sill si negutiat. I. Thalmeyer; C. Kooya in Iasi; Dr. Hinz in Clusiu; Alb. Jeney in Muresiu-Osiorheiu; Paulu Breuer in Lapusiulu ung.; Rud. Smettau in Ploiesci; Csuta et Comp., negutiatoriu in S. Szt.-György si Ioane Ajtai negutiatoriu in Rosia: Aradu F. T. Probst; Alb'a Iulia C. Boosz; Temisiór'a A. Quirini, apotecari; Mediasiu apot. la „corón'a de auru“; Reginu S. Dietrich; Sigisiór'a I. B. Teutsch, negutiatori.

TESTIMONIU.

Cu placere constatesu, ca Balsamulu-Preservativu inventatu de d. Miller, spicieru din Brasiovu, dupa o practicare de doi ani, se au aratatu aptu a vindeca spasmuri si alte bóle ce suntu enumerate; din care causa nici nu me potu retienea de a recomenda acestu balsamu, corespundietoriu organismului omenescu cu caldura onor. publicu.

Valcele (Elöpatak) 4 Septembre 1868.

Dr. Basil. Szabo,
medicu pract. in Sibiiu si fisicu alu comitatului Albei de susu.

13

CURSURILE

la bursa in 29 Ianuariu 1869 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl.	71	cr. v. a.
Augsburg	—	—	118	75	„ „
London	—	—	121	—	„ „
Imprumutulu nationalu	—	61	„	10	„ „
Obligatiile metalice vechi de 5%		64	„	85	„ „
Actiile bancului	—	—	677	—	„ „
„ creditului	—	—	260	—	„ „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 25 Ianuariu 1869:

Bani 74·— — Marfa 74·50

Redactoru respundietoru
JACOBU MURESIANU.

Editinnea: Cu tiparitulu lui
JOANE GÖTT si fiiu HENRICU.